

Upplevd oro över, kunskap och engagemang om klimatförändringar hos invånarna i Örnsköldsviks kommun

Erika Hallgren

Examensarbete i Naturguidning, 15 hp
Avseende Högskoleexamen
Redovisnings datum: 7 juni
Handledare: Hans Ivarsson

Abstract

Experienced concern and knowledge about and commitment to climate change of the inhabitants of Örnsköldsviks Municipality

Erika Hallgren

This study looked at local concern and knowledge about and commitment to climate change in the municipality of Örnsköldsvik, Sweden. The purpose of the study was to explore the difference in knowledge and the levels of concern shown, relating to climate change amongst genders and differing age brackets. The theoretical roots of the study are to be found within a WWF's survey from 2017 and survey from the Swedish Society for Nature Conservation conducted (Naturskyddsverket) in 2015. The data collection from this study was undertaken within the local population and consisted of 426 individuals across a diverse range of ages over 16 years old. The result of the study found that a majority of participants showed a high level of awareness when it came to the topic of climate change. However female respondents showed a higher level of knowledge and interest in the subject matter compared to the male respondents. The study also shows that most people believe they have personally experienced the effects of global warming, yet know little about the work being done to address the issue of climate change and global warming by local authorities.

Förord

Tack för all hjälp med mitt examensarbete Hans Ivarsson! Tack till alla er som gett råd och stöd under arbetets gång och ett extra stort tack till alla er som ställt upp och medverkat i enkäten!

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1. Bakgrund	1
1.1.1. Klimatförändringar	1
1.1.2. Klimatarbete och miljökommunikation	1
1.1.3. Enkätundersökningar om klimatförändringar	2
1.2. Syfte	3
2. Metod och material	3
3. Resultat	3
3.1. De deltagande	4
3.2. Enkätfrågor	4
3.2.1. Fråga 1. Hur väl instämmer du på detta påstående? ”Klimatförändringar är ett jätteviktigt ämne”	4
3.2.2. Fråga 2. Vad tror du klimatförändringarna beror på?	4
3.2.3. Fråga 3. Tror du att Sverige (privatpersoner/ företag/ etc.) påverkar utvecklingen av klimatförändringar i andra delar av världen?	5
3.2.4. Fråga 4. Upplever du att vädret/ klimatet har förändrats i Örnsköldsviks kommun?	6
3.2.5. Fråga 5. Vilket samhällsperspektiv är du MEST orolig över?	7
3.2.6. Fråga 6. Hur orolig känner du dig för att framtida klimatförändringar kommer att påverka din framtid negativt?	7
3.2.7. Fråga 7. Hur insatt/ påläst anser du dig själv vara om jordens klimatförändringar?	8
3.2.8. Fråga 8. Vem anser du har STÖRST ansvar för att komma till rätta med klimatförändringarna?	9
3.2.9. Fråga 9. Vad har du personligen gjort för att minska din klimatpåverkan?	10
3.2.10. Fråga 10. Vet du vad Örnsköldsviks kommun gör i sitt miljöarbete?	10
3.2.11. Fråga 11. Tycker du att Örnsköldsviks kommun gör tillräckligt i sitt miljöarbete för att minska sin påverkan på klimatförändringarna?	11
3.2.12. Fråga 12. Hur bra information tycker du Örnsköldsvik kommun erbjuder i frågor gällande klimatförändringar?	12
4. Diskussion	13
4.1. Studiens tillförlitlighet	13
4.2. Kunskap om klimatförändringar	13
4.3. Oron för klimatförändringar	13
4.4. Upplevda förändringar av klimatet	14
4.5. Engagemang och ansvar i klimatfrågor	14
4.6. Slutsats	15
5. Referenser	16
6. Bilagor	

1. Inledning

1.1. Bakgrund

1.1.1. Klimatförändringar

Jorden har de senaste 10 miljoner åren haft regelbundna periodiska nedisningar med mellanliggande perioder utan is. Det finns flera anledningar till klimatets olika variationer och det är flera faktorer som påverkar, bland annat jordens bana runt solen, solens identitet, atmosfär, hav, isar, vegetation m.m. (Björkström och Tjernström 2017 a). Idag menar forskare att jordens klimat håller på att förändras utöver det vanliga och den globala medeltemperaturen har de senaste 100 åren ökat med drygt 0,7° C vilket i klimatsammanhang är onaturligt högt (SMHI 2015 a). Effekterna av förändringen är nästintill uteslutande negativa och hotar både människa och ekosystem i stora delar av världen (SMHI 2014). Den mest diskuterade orsaken till klimatförändringar är de förändrade växthusgaserna (Björkström och Tjernström 2017 a).

Själva ordet "växthuseffekt" syftar på att jämföra jordens atmosfär med ett växthus. I liknelsen utgör atmosfären glaset i växthus som släpper igenom en stor del av solstrålningen men där glaset sedan hindrar värmestrålningen inifrån från att släppas ut (Björkström och Tjernström 2017 b). Växthuseffekten är naturlig och en grundläggande förutsättning för livet på jorden och utan den skulle solvärmens studsas bort från jordens yta och tillbaka ut i rymden. Jorden skulle då vara ca 30° C kallare än idag och allt skulle frysa till is (Europeiska kommissionen 2006). Växthuseffekten styrka har varierat under jordens ålder och är främst knuten till temperatur, vattnets- och koldioxidens kretslopp. Sedan den industriella revolutionen på 1700-talet har samhället påverkat växthusgaserna med utsläpp av koldioxid, metan, dikväveoxid (lustgas) och ozon (SMHI 2015 b). Förbränning av fossila bränslen, avverkning av skog och moderna jordbruk är exempel på mänskliga utsläpp (Naturskyddsföreningen 2016). Efter 1970-talet har världens koldioxidutsläpp ökat med 80 % (Naturvårdsverket 2008).

1.1.2. Klimatarbete och miljökommunikation

För att kunna bromsa klimatförändringarna krävs det stora förändringar i majoriteten av världens samhällen och stora insatser behövs för att komma till rätta med problemet. De svenska hushållen står idag för ungefär hälften av Sveriges utsläpp som påverkar klimatet (Naturvårdsverket 2008). I Sverige finns det en rad politiska styrmedel och riktade insatser som direkt eller indirekt påverkar utsläppen av växthusgaser t ex: koldioxidskatt, utsläppshandel, utbyggnad av fjärrvärmesystem och kollektivtrafik (Regeringskansliet 2014). Regeringskansliet (2014) hävdar att klimatförändringen, dess orsaker och effekter idag är välkända begrepp för allmänheten. I Sverige har förskolor, skolor och vuxenutbildningar idag ett tydligt uppdrag (bland annat av skollagar, läroplaner och kursplaner) att bidra till en social-, ekonomisk- och ekologisk hållbar utveckling. Medias klimatrapportering angående svenska och internationella klimatrelaterade nyheter är en viktigt bidragande faktor till det större allmänna intresset och myndigheter jobbar aktivt med att sprida information till olika nyhetskanaler i form av nyhetsbrev. Med uppdrag från regeringen jobbar flera myndigheter och kunskapscentra med information riktad till privatpersoner i olika åldrar, t ex Naturvårdsverket, Energimyndigheten, SMHI och Trafikverket (Regeringskansliet 2014).

Sveriges länsstyrelse fick 2009 ett uppdrag av regeringen att samordna klimatanpassningsarbetet regionalt medan det praktiska ansvaret oftast ligger på kommunnivå då det är de som planerar för markanvändning, energi, trafik och avfall. Sveriges kommuner har eget självstyre och därför kan arbetet se olika ut (Regeringskansliet 2014). För att upprätta klimatanpassningsarbetet är det viktigt att informera om det arbete kommunen bedriver för att öka medvetenheten och förståelsen för klimatanpassning hos invånarna (Bonnier m.fl. 2016). 8 av 10 av Sveriges kommuner har i en enkät från Svenska Miljöinstitutet uppgett att de arbetar med klimatanpassning, dock är det fortfarande relativt ovanligt (4 av 10) att det har fattats ett politiskt beslut i kommunfullmäktige eller i kommunstyrelsen om att kommunen ska arbeta med klimatanpassning. Dessutom har få kommuner idag tagit fram material gällande sitt klimatanpassningsarbete vilket drygt endast 27 kommuner (14 %) uppgett (Bonnier m.fl. 2016). Hjelte (2015) studie visar att de flesta företrar att besöka kommunens hemsida när de vill få frågor besvarade om kommunens miljöarbete. I vissa kommuner har kommunala energi- och klimatrådgivare en viktig roll som kanal till allmänheten i form av råd och stöd inom exempelvis energieffektivisering. (Regeringskansliet 2014).

1.1.3. Enkätundersökningar om klimatförändringar

Att kartlägga personers vanor och åsikter angående klimatförändringar är viktiga för att kunna ta fram rätt information och planera de resurser som samhället behöver vid ett förändrande klimat (Brechtin och Bhandari 2011). De senaste åren har det publicerats flertalet undersökningar gällande människors attityder inför klimatförändringarna från globala, nationella och lokala perspektiv. Bland annat publicerade Brechtin och Bhandari (2011) en rapport som sammanställde flertalet olika nationella studier världen över. Den visar att många är mer oroliga över miljöproblem generellt än klimatförändringar och orsaken kan vara att många ser klimatförändringar som ett framtida problem.

I Sverige finns det flera större enkätundersökningar som visar på att svenskar är väl insatta, intresserade och oroliga av klimatförändringarna till exempel visar Naturvårdsverket undersökningen från 2015 att 90 % av de tillfrågade svenskar tror att de i framtiden kommer att påverkas personligen (Carlsson m fl. 2015). WWF, World Wide Fund for Nature, har sedan 2013 gjort årliga opinionsundersökningar om svenskars attityder till klimatförändringar (WWF 2016). De menar att deras undersökning indikerar på att ungefär halva den svenska befolkningen tänker minst en gång i veckan eller mer på den globala uppvärmningen (WWF 2017 a). Solevid (2017) har i en undersökning visat att det finns en stor spridning bland svenskarnas oro i olika samhällsfrågor men att klimatförändringar är den flest anser vara det största hotet. WWF (2017 a), enkät visar däremot att oron för klimatförändringar ligger på tredje plats men att ungdomar mellan 16 till 25 år är särskilt oroliga då de uppgett att klimatfrågan är den samhällsfråga som oroar mest. Kramming (2017) menar att majoriteten av alla gymnasieelever uttryckte en oro för att världen är på väg mot en miljökollaps och krig om inte miljöfrågorna hanteras på ett bättre sätt. Undersökningen bygger på workshops och semi-strukturerade dialoger som visar att vid samtal om miljöfrågor uttryckte många ungdomar en form av maktlöshet och hopplöshet men att de även såg hopp om framtiden i andra områden, t ex i jämställdhet och teknikutveckling.

1.2. Syfte

Syftet med denna studie är att utreda upplevd oro över, kunskap och engagemang om klimatförändringar hos invånarna i Örnsköldsviks kommun och hur den varierar gällande könsidentitet och ålder. Ett delsyfte är att utreda vad befolkningen tycker om kommunens information och åtgärder i klimatfrågor.

2. Material och metod

Studien utfördes genom en webbenkät som riktade sig till boende och skrivna i Örnsköldsviks kommun från 16 år och uppåt. Valet av webbenkät framför handskrivna enkäter låg i ambitionen och förhoppningen om ett högt deltagande och ansågs förenkla efterarbetet av det insamlade materialet.

Enkäten delades i olika grupper på Facebook som alla har en tydlig koppling till Örnsköldsviks kommun. Genom Örnsköldsvik kommuns hemsida mejlades registrerade föreningar som uppmanades till att om att sprida vidare enkäten till sina medlemmar. Flygblad med information och webbadress fanns tillgängligt i två av stadens bibliotek. Flygblad lades även i en restaurang där många äldre personer äter lunch och delades ut i mindre skala i privata postlådor i områden där många äldre bor, detta för att nå en målgrupp som inte är lika representerad på Facebook. Enkäten gick att besvara mellan den 6 till den 17 april 2017.

Enkäten bestod av 12 frivilliga frågor varav några av frågorna även hade en extra följd fråga. Innan påbörjad enkät fick man besvara tre obligatoriska frågor gällande: könsidentitet (kvinna, man eller annan), ålder samt om man bor eller är skriven i kommunen (ja eller nej). Åldersindelningen delades upp i fem kategorier: 16–25, 26–35, 36–49, 50–64 samt 65+ år. Se bilaga 1 för en lista över samtliga frågor.

Enkätfrågornas utformning är baserade utifrån egna frågeställningar med inspiration från WWF:s enkäter från 2017 och 2016 samt Naturvårdsverkets enkätundersökning från 2015. Åldersfördelningen är indelad efter WWF:s enkätundersökning från 2017 för att enklare kunna jämföra de egna resultaten med tidigare gjorda studie nationellt.

3. Resultat

3.1. De deltagande

Totalt svarade 430 personer på enkäten. 4 personer uppgav att de inte var skrivna eller boende i Örnsköldsviks kommun och är därmed inte inräknade i resultatet. Av de 426 personerna var 262 kvinnor (61,5 %), 162 män (38 %) och 2 av annan könsidentitet (0,5 %). I tabell 1 framgår det vilken åldersgrupp de deltagande tillhörde.

Tabell 1. Fördelning av svar (i procent) hur fördelningen mellan åldrar såg ut gällande könsidentitet.

	16–25	26–35	36–49	50–64	65+
kvinnor	17	32	20	21	10
män	14	20	32	17	17
annan	50	50	-	-	-

Eftersom fler kvinnor än män deltagit i undersökningen och att det finns en snedfördelning bland åldersgrupperna är det totala antalet inte representativt och det har inte varit möjligt att slå ihop grupperna vid uträkning av resultatet. Alla beräkningar har därför gjorts på kvinnor respektive män separat i de olika åldersgrupperna. De av annan könsidentitet har varit för få för att kunna ingå som en egen grupp och är därför endast med i de totala beräkningarna.

3.2. Enkätfrågor

Rubrikerna nedan är de frågor som var med i enkätundersökningen och är i samma följd som de deltagande fick den presenterad. Frågornas förklaras samt resultatet redogörs.

De svar som inte varit tolkbara har tagits bort. De svar som lämnats under "Annat" som haft samma eller liknande innebörd som redan givna alternativ har placerats om.

3.2.1. Fråga 1. Hur väl instämmer du på detta påstående?

"Klimatförändringar är ett jätteviktigt ämne"

De deltagande kunde på en skala mellan ett till fem välja hur bra de tyckte att påståendet stämde. Ett stod för "inte alls" upp till fem som betyder "instämmer helt". Totalt svarade 416 personer på frågan varav 255 var kvinnor och 159 män, i tabell 2 framgår det hur dessa svarade på frågan.

Tabell 2. Fördelning av svar (i procent) på fråga 1 gällande hur viktigt ämne de tyckte att klimatförändringar är.

Ålder	1. Inte alls		2.		3.		4.		5. instämmer helt	
	kv.	män	kv.	män.	kv.	män	kv.	män	kv.	män
16-25	-	14	2	9	21	18	16	36	61	23
26-35	-	6	5	12	13	25	15	24	67	33
36-49	-	-	-	2	10	10	29	18	61	70
50-64	-	4	-	12	11	23	15	15	74	46
65+	-	4	-	4	4	11	16	15	80	66
Totalt	-	6	1	8	12	17	18	21	69	48

Resultatet visar att klimatförändringar anses viktigt av både kvinnor och män i alla åldersgrupper. Majoriteten av kvinnorna (87 %) och männen (69 %) har svarat en fyra eller femma vilket går att jämföra med att endast 1 % av kvinnorna och 14 % av männen svarat en etta eller två. Män under 35 år visar minst intresse i frågan.

3.2.2. Fråga 2. Vad tror du klimatförändringarna beror på?

Frågan hade fyra svarsalternativ; "Mänsklig aktivitet", "Naturlig förändring", "Jag vet inte" samt "Annat". De deltagande som angett att de tror på en kombination av både naturlig och mänsklig påverkan har i resultatet klassats som en grupp. Under svarsalternativet "Annat" kunde man fylla i om man hade en egen uppfattning utöver de redan givna alternativen. Totalt svarade 416 personer på frågan varav 255 var kvinnor och 159 män, i tabell 3 framgår det hur dessa svarade på frågan.

Tabell 3. Fördelning av svar (i procent) på fråga 2 angående vad de tror att klimatförändringarna beror på.

Ålder	Kombination av mänsklig och naturlig påverkan		Mänsklig påverkan		Naturliga förändringar		Tror inte att klimatet förändras		Vet inte	
	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.	män
16-25	26	29	70	52	2	19	-	-	2	-
26-35	41	45	55	40	-	12	-	3	4	-
36-49	42	33	52	57	6	8	-	2	-	-
50-64	35	48	59	33	6	15	-	-	-	4
65+	24	26	64	56	12	11	-	-	-	7
Totalt	34	36	60	48	5	13	-	1	1	2

Majoriteten (94 % av kvinnorna och 84 % av männen) uppgav att de tror att klimatförändringar delvis eller helt beror på människan. 6 % av kvinnorna och 16 % av männen svarade att de antingen inte vet, de tror att det beror på naturliga förändringar eller att klimatet inte förändras.

3.2.3. Fråga 3. Tror du att Sverige (privatpersoner/ företag/ etc.) påverkar utvecklingen av klimatförändringar i andra delar av världen?

De deltagande kunde endast välja ett alternativ mellan: "Ja", "Nej" eller "Vet inte". Totalt svarade 413 personer på frågan varav 253 var kvinnor och 159 män, i tabell 4 framgår det hur dessa svarade på frågan.

Tabell 4. Fördelning av svar (i procent) på fråga 3 angående om de tror att Sverige (privatpersoner/ företag/ etc.) påverkar utvecklingen av klimatförändringar i andra delar av världen.

Ålder	Ja		Nej		Vet inte	
	kv.	män	kv.	män.	kv.	män
16-25	79	59	5	32	16	9
26-35	83	47	4	47	13	6
36-49	81	74	8	14	11	12
50-64	81	54	8	42	11	4
65+	70	74	13	11	17	15
Totalt	79	62	8	29	13	9

Resultatet visar att huvuddelen av både kvinnor och män (79 % respektive 62 %) tror att Sverige och svenskarna påverkar klimatförändringar i andra delar av världen, andelen är dock lägre hos männen där det är noterbart att 21 % av kvinnorna och 38 % av männen svarade nej eller att de inte vet. Det går inte att se någon tydlig skillnad mellan åldersgrupperna.

3.2.4. Fråga 4. Upplever du att vädret/ klimatet har förändrats i Örnsköldsviks kommun?

De deltagande kunde svara "Ja" eller "Nej". Totalt svarade 409 personer på frågan varav 250 var kvinnor och 157 män, i tabell 5 framgår det hur dessa svarade på frågan.

Tabell 5. Fördelning av svar (i procent) på fråga 4 om de har upplevt att vädret/ klimatet har förändrats i Örnsköldsviks kommun.

Ålder	Ja		Nej	
	kv.	män	kv.	män.
16-25	86	73	14	27
26-35	91	81	9	19
36-49	99	92	1	8
50-64	93	92	7	8
65+	100	85	0	15
Totalt	94	85	6	15

Den absoluta majoriteten har uppgett att de upplevt att klimatet har förändrats, 94 % av kvinnorna och 85 % av männen. Noterbart är att det finns en tendens att med stigande ålder har fler svarat ja, framförallt har deltagare under 35 år inte upplevt klimatförändringar.

Till de som svarat ja på fråga 4 fanns en följdfråga:

"Om Ja, på vilket sätt upplever du förändringarna?"

Det gick att välja ett eller flera alternativ bland de åtta svaren samt fylla i med egna ord om man hade en annan uppfattning ut över de givna alternativen.

Alternativen var: "Mildare och kortare vintrar", "Mindre snö", "Varmare somrar", "Mer regn", "Mindre regn", "Mer stormar", "Förändring i fauna och flora" samt "Annat".

Svarsalternativet "Mer stormar" har i resultatet ändrats till "Mer blåst/ stormar" då flera uppgett att de upplevt högre vindstyrkan utan att den uppnått till storm. Totalt svarade 379 personer varav 235 var kvinnor och 143 män, i tabell 6 framgår det hur dessa svarade på frågan.

Tabell 6. Fördelning av svar (i procent) på fråga 4b i hur de personligen upplevt klimatförändringarna.

Ålder	Mildare och kortare vintrar		Mindre snö		Varmare somrar		Mer regn		Mindre regn		Mer stormar och bläst		Förändringar i flora och fauna		Annat	
	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.	mä.	kv.	mä.	kv.	mä.	k.	mä.	kv.	mä.
16-25	86	75	69	75	8	19	28	13	3	6	6	13	6	-	-	-
26-35	95	80	74	83	14	7	23	24	3	-	34	31	11	14	1	7
36-49	90	89	69	72	10	15	27	30	-	2	41	38	20	6	4	4
50-64	90	88	80	83	12	-	30	17	8	-	40	29	24	8	4	-
65+	100	78	71	70	17	11	17	19	4	4	38	33	25	22	-	-
Totalt	92	82	73	77	12	10	25	21	4	2	32	29	17	10	2	2

Absoluta huvuddelen har upplevt att vintrarna blivit mildare och kortare med mindre snö. Drygt en tredjedel av alla de tillfrågade har märkt av en ökning av vindstyrkan och 25 % av kvinnorna och 21 % av männen har upplevt att regnmängden har ökat. 17 % av kvinnorna och 10 % av männen påstod även att de sett förändringar i naturens flora eller fauna. Det går inte att se någon tydlig skillnad i åldersgrupperna.

3.2.5. Fråga 5. Vilket samhällsperspektiv är du MEST orolig över?

Utav en lista bestående av elva olika stora samhällsfrågor kunde de deltagande endast välja ett svarsalternativ. Det fanns även ett tolfte förslag som löd "Oroar mig inte för något av ovanstående" och under kunde de deltagande skriva ett svar med egna ord. Totalt svarade 399 personer på frågan varav 247 var kvinnor och 151 män, i tabell 7 (bilaga 2), framgår det hur dessa svarade på frågan.

Av svaren framgår det att det finns en stor spridning i vilket samhällsfråga som oroar människor mest, inget av alternativen blev tydligt representerad. Klimatförändringar fick 23 respektive 18 % för kvinnor och män och var det svarsalternativ som störst andel hade valt. 28 % av männen under 25 år har angett att de är mest oroliga över ett ökat antal flyktingar och är det högsta eniga resultatet utöver klimatförändringarna.

3.2.6. Fråga 6. Hur orolig känner du dig för att framtida klimatförändringar kommer att påverka din framtid negativt?

På en skala mellan ett till fem där ett stod för "inte alls" och fem för "väldigt oroligt" kunde de deltagande endast välja ett alternativ. Sammanlagt svarade 397 personer på frågan varav 244 var kvinnor och 152 män, i tabell 8 framgår det hur dessa svarade på frågan.

Tabell 8. Fördelning av svar (i procent) på fråga 6. Hur oroliga de kände sig över hur klimatförändringar kan påverka deras framtid negativt.

Ålder	1. Inte alls		2.		3.		4.		5. Väldigt orolig	
	kv.	män	kv.	män.	kv.	män	kv.	män	kv.	män
16-25	3	24	13	14	49	24	16	33	19	5
26-35	3	3	16	25	31	28	33	28	17	16
36-49	4	2	4	14	39	36	37	34	16	14
50-64	4	15	10	8	32	54	45	19	9	4
65+	-	17	22	13	43	29	22	33	13	8
Totalt	3	12	13	16	38	34	31	29	15	9

16 % av kvinnorna och 26 % av männen har uppgett en etta eller tvåa på skalan för hur oroliga de känner sig för klimatförändringarnas framtida effekter, noterbart är att 38 % av männen under 25 år har svarat samma sak. 46 % av kvinnorna och 38 % av männen har uppgett en 4 eller 5 på skalan.

Fråga sex hade en följdfråga;

”Vad oroar du dig MEST för vad gäller klimatförändringarnas påverkan på din framtid?”

Svaret på fråga fick de deltagande skriva med egna ord och är i resultatet uppdelade i kategorier bestående av liknande svar. Totalt svarade 185 personer varav 123 var kvinnor och 62 män, i tabell 9 (bilaga 2), framgår det hur dessa svarade på frågan. Åldersfördelning har dock uteblivit på grund av ett lägre deltagande.

Flest personer, 24 % av kvinnorna och 33 % av männen, har angett att de är mest oroliga för förändrade årstider då framförallt över att vintern kan komma att bli kortare och att vi kan komma att se en skiftning mot ett extremare klimat. En femtedel är mest oroliga för kommande generationerna och hur deras barn och barnbarns framtid kommer att se ut. Ytterligare en femtedel av alla de tillfrågade har svarat att de tror att klimatförändringarna kan utvecklas till att jorden blir obebodlig för människan och cirka 3 % angav att de tror att det kan gå så långt som till jordens undergång. 12 % av männen har angett att de är mest oroliga över klimatflyktingarna och utvecklade konflikter vilket går att jämföra med 2 % av kvinnorna svarade samma sak.

3.2.7. Fråga 7. Hur insatt/ påläst anser du dig själv vara om jordens klimatförändringar?

På en skala mellan ett till fem där ett stod för ”inte alls” och fem för ”mycket insatt/ påläst” kunde de deltagande själva gradera sin kunskapsnivå. Totalt svarade 397 personer på frågan varav 244 var kvinnor och 152 män, i tabell 10 framgår det hur dessa svarade på frågan.

Tabell 10. Fördelning av svar (i procent) på fråga 7. De deltagande fick svara på hur insatta de själva anser sig vara om jordens klimatförändringar.

Ålder	1. Inte alls		2.		3.		4.		5. mycket insatt/ påläst	
	kv.	män	kv.	män.	kv.	män	kv.	män	kv.	män
16-25	5	-	36	33	28	29	14	29	17	9
26-35	7	3	24	25	43	28	23	28	3	16
36-49	2	-	14	24	51	37	29	31	4	8
50-64	8	8	24	4	32	49	30	31	6	8
65+	4	-	13	16	42	40	33	32	8	12
Totalt	5	2	22	20	39	37	26	30	8	11

Runt en fjärdedel har svarat en etta eller två på skalan vilket visar att de är litet insatta. Majoriteten har angett en trea eller fyra på skalan (65 % av kvinnorna och 67 % av männen). Det går inte att se något tydligt mönster gällande hur påläsa kvinnor och män anser sig vara och det finns inga större skillnader i de olika åldersgrupperna.

3.2.8. Fråga 8. Vem anser du har STÖRST ansvar för att komma till rätta med klimatförändringarna?

Svaret på fråga fick de deltagande skriva med egna ord. De olika svaren har delats upp i grupper med liknande svar. Totalt svarade 315 personer på frågan varav 198 var kvinnor och 117 män, i tabell 11 framgår det hur dessa svarade på frågan

Tabell 11. Fördelning av svar (i procent) på fråga 8 där de fick besvara vem de tycker har störst ansvar med att komma till rätta med klimatförändringarna.

Ålder	Industriländer		Politiker		Stora företag		Privatpersoner		Konsumenter		Ungdomar/ kommande generationer		Vet ej	
	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.	män
16-35	7	31	32	30	11	11	44	28	2	-	2	-	2	-
36-49	10	10	38	31	10	8	40	49	2	2	-	-	-	-
50-64	4	33	33	17	9	11	54	39	-	-	-	-	-	-
65+	-	22	53	52	-	-	47	22	-	-	-	4	-	-
Totalt	5	19	39	33	8	8	46	35	1	<1	<1	1	<1	-

Drygt hälften av kvinnorna och en tredjedel av männen har angett att det tycker att privatpersoner (dvs. alla) har störst ansvar för att komma till rätta med klimatförändringarna. Politikerna hamnar på andra plats för både kvinnor (39 %) och män (33 %). Drygt en femtedel av männen har svarat att de tycker att det är industriländernas ansvar att komma till rätta med klimatförändringarna, endast 5 % av kvinnorna har svarat samma sak. Det går inte att se någon tydlig skillnad i åldersgrupperna.

3.2.9. Fråga 9. Vad har du personligen gjort för att minska din klimatpåverkan?

Under denna fråga kunde man kryssa i flera alternativ samt skriva ett svar med egna ord under "Annat". Alternativen var: "Inget, jag tror inte på klimatförändringar", "Inget, jag tror inte att mina val gör någon skillnad", "Inget, jag känner att jag saknar tillräcklig kunskap", "Åker mindre bil", "Energieffektiviserat mitt hem", "Äter mindre kött", "Betalat mer för en likvärdig produkt som var mer klimatvänlig", "Dragit ner på shopping", "Handlat second hand", "Valt bort flygresor", "Sparar i en grön fond", "Blivit vegetarian" samt "Annat". Totalt svarade 374 personer på frågan varav 230 var kvinnor och 143 män, i tabell 12 och 13 (bilaga 2) framgår det hur dessa svarade på frågan.

I majoritet av alternativen har kvinnorna en högre svarsfrekvens än männen. Endast 2 % av kvinnorna har också till skillnad från 18 % av männen angett att de inte tror att deras personliga val gör någon skillnad. Det går inte att se någon tydlig skillnad mellan åldersgrupperna.

3.2.10. Fråga 10. Vet du vad Örnsköldsviks kommun gör i sitt miljöarbete?

På en skala mellan ett till fem där ett stod för "inte alls" och där fem för "mycket insatt/påläst" kunde de deltagande välja ett alternativ. Totalt svarade 381 personer på frågan varav 233 var kvinnor och 147 män, i tabell 14 framgår det hur dessa svarade på frågan.

Tabell 14. Fördelning av svar (i procent) på fråga 10 där de själva graderade sina kunskaper i hur väl de vet vad Örnsköldsviks kommun gör i sitt miljöarbete.

Ålder	1. inte alls		2.		3.		4.		5. mycket insatt/ påläst	
	kv.	män	kv.	män.	kv.	män	kv.	män	kv.	män
16-25	64	22	18	39	15	33	-	-	3	6
26-35	42	38	32	28	21	9	5	19	-	6
36-49	18	31	35	42	35	19	10	8	2	-
50-64	18	15	27	50	47	27	6	8	2	-
65+	14	21	18	25	59	38	9	12	-	4
Totalt	31	25	26	37	35	25	6	9	1	3

Mer än hälften av alla tillfrågade har uppgett att de har dålig insyn i kommunens miljöarbete (svarade en etta eller två på skalan). Unga kvinnor anser sig själva vara minst insatta (82 % under 25 år och 74 % mellan 26 till 35 år). Unga män under 35 år svarade även de till största delen ett eller två på skalan (drygt två tredjedelar). De äldre åldersgrupperna har en bättre insyn i kommunens miljöarbete och totalt svarade 46 % av kvinnorna respektive 37 % av männen 3 eller mer på skalan.

3.2.11. Fråga 11. Tycker du att Örnsköldsviks kommun gör tillräckligt i sitt miljöarbete för att minska sin påverkan på klimatförändringarna?

De deltagande kunde välja ett svar på en skala mellan ett till fem där ett stod för "för lite" till fem "gör tillräckligt" eller alternativt "De gör alldeles för mycket" och "Vet inte". Totalt svarade 380 personer på frågan varav 232 var kvinnor och 147 män, i tabell 15 framgår det hur dessa svarade på frågan.

Tabell 15. Fördelning av svar (i procent) på fråga 11. Tycker du att Örnsköldsviks kommun gör tillräckligt i sitt miljöarbete för att minska sin påverkan på klimatförändringarna?

Ålder	1. för lite		2.		3.		4.		5. gör tillräckligt		Gör alldeles för mycket		Vet inte	
	kv.	män	kv.	män.	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.	män
16-25	6	6	9	6	9	16	12	11	-	17	-	11	64	33
26-35	13	22	8	3	9	6	5	6	2	13	-	13	63	37
36-49	10	10	10	19	13	15	10	4	4	6	-	2	53	44
50-64	8	-	12	15	25	15	6	15	6	12	-	4	43	39
65+	-	8	10	21	38	25	9	8	10	13	-	-	33	25
Totalt	7	9	10	13	20	15	8	9	4	12	-	6	51	36

Flest har svarat (51 % av kvinnorna och 36 % av männen) att de inte vet vad kommunen gör i sitt miljöarbete för att minska sin påverkan på klimatförändringarna. Inga av de tillfrågade kvinnorna svarade att de tyckte att kommunen gör för mycket i sitt klimatarbete till skillnad mot drygt 12 % av männen under 35 år och 6 % av männen totalt.

3.2.12. Fråga 12. Hur bra information tycker du Örnsköldsvik kommun erbjuder i frågor gällande klimatförändringar?

De deltagande kunde endast välja ett svar på en skala mellan ett till fem där ett var "för lite/dåligt" till fem "bra/ lättförstådd information" eller välja alternativen "Jag tycker INTE det är kommunens ansvar" samt "Vet ej". Totalt svarade 379 personer på frågan varav 232 var kvinnor och 146 män, i tabell 16 framgår det hur dessa svarade på frågan.

Tabell 16. Procentandel hur de deltagande svarade på fråga 12, hur bra information de tycker att Örnsköldsviks kommun erbjuder gällande klimatförändringar.

Ålder	Inte alls 1.		2.		3.		4.		bra/ lättförstådd information 5.		Jag tycker INTE det är kommunens ansvar		Vet inte	
	kv.	män	kv.	män.	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.	män
16-25	42	-	15	11	9	33	6	17	3	-	-	28	25	11
26-35	33	26	18	6	9	23	4	-	-	6	1	10	35	29
36-49	25	23	21	21	15	4	6	6	4	-	4	6	25	40
50-64	10	8	27	24	12	16	16	8	-	-	2	8	33	36
65+	23	17	9	8	41	46	9	8	14	8	-	4	4	9
Totalt	27	15	18	14	17	24	8	8	4	3	1	11	24	25

Drygt var fjärde person har uppgett att de inte vet vad för information kommunen erbjuder gällande klimatförändringar. 45 % av kvinnorna och 29 % av männen har gett kommunen ett lågt betyg (1 eller 2 på skalan) och noterbart är att 42 % av kvinnorna under 25 år angett en etta. 12 % av kvinnorna och 15 % av männen tycker att kommunen erbjuder bra information (4 eller 5 på skalan). 28 % av männen under 25 år inte tycker att kommunen har ett ansvar i att informera om klimatförändringarna, ingen av kvinnorna under 25 år har svarat samma sak.

4. Diskussion

4.1. Studiens tillförlitlighet

Enkäten har främst spridits via Facebook vilket kan göra att inte alla grupper i samhället nås i samma utsträckning. Ett tydligt tecken är ett högre deltagande av kvinnor och en snedfördelning bland åldersgrupperna (tabell 1). Det totala antalet är därför inte representativt och det har inte varit möjligt att slå ihop dem vid uträkning av resultatet. Alla beräkningar har därför gjorts på kvinnor respektive män separat i de olika åldersgrupperna. Tolkning av resultatet har därför skett med en viss försiktighet även då studien har ett högt deltagande (426 personer). Vid jämförelse av olika åldersgrupper har därför tyngdpunkten legat på att jämföra yngre och äldre istället för att titta på varje åldersgrupp separat.

4.2. Kunskap om klimatförändringar

Majoriteten av alla i studien tror att klimatförändringarna delvis eller helt beror på människan dock svarade 6 % av kvinnorna och 16 % av männen att de tror att klimatförändringarna beror på naturliga förändringar, att det inte finns eller att de inte vet vad det beror på (tabell 3). Enligt Cederberg och Holmbergs (2009) är 8 % av svenskarna klimatskeptiska. Att vara klimatskeptisk menar de att man inte tror att det är människan som påverkar den globala uppvärmningen. Runt en fjärdedel av de deltagande i Örnsköldsvik svarade att de är lite insatta eller dåligt pålästa om klimatförändringarna (tabell 10), detta kan vara en bidragande faktor till den höga andelen klimatskeptiker i Örnsköldsvik. Att känna till människans roll i klimatförändringarna är viktigt för att man ska vara villiga att ändra sin livsstil och minska sina personliga utsläpp. Enligt Naturvårdsverket (2008) står hushållen i Sverige idag för ungefär hälften av de utsläpp som påverkar klimatet. WWF (2017 b) menar att Sverige är ett av de tio länder som behöver störst biologisk produktiv yta per person om vi skulle kompensera för våra koldioxidutsläpp och konsumtion. Utsläppen inom Sverige har de senaste tjugo åren minskat med 20 % men har samtidigt ökat med 50 % utomlands genom att svenskar konsumerar mer utländska varor (Naturvårdsverket 2016). Det behövs stora förändringar i framförallt de rika samhällena i världen för att kunna hindra utvecklingen av den globala uppvärmningen. Att mer än var fjärde person av de tillfrågade i studien i Örnsköldsvik svarat att de inte tror eller inte vet om Sverige påverkar utvecklingen av klimatförändringar i andra delar av världen (tabell 4) är mycket allvarligt då de människor som bor i områden med ett snabbt förändrande klimat och där det dessutom råder brist på ekonomiska resurser för anpassning kommer att drabbas hårdast (WWF 2017 c, Naturvårdsverket 2008).

4.3. Oron för klimatförändringar

Studien visar att det finns en stor spridning över vilket samhällsfrågor de tillfrågade i Örnsköldsvik oroade sig mest för. Flest, drygt en femtedel, ansåg att klimatförändringar var det samhällsproblem som var mest oroande (tabell 7). Nationella studier från SOM-institutet från Göteborgs Universitet (Solevid 2017) och WWF (2017 a) visar även de på spridda åsikter, Solevid bekräftar att klimatförändringar är den största rädslan nationellt medan WWF menar att det idag är den tredje vanligaste samhällsoron.

Drygt hälften av kvinnorna och runt en tredjedel av männen uppgav att de känner en oro över att klimatförändringarna kan komma att påverka deras framtid negativt (tabell 8). WWF (2017 a) studie visar att unga under 25 år är särskilt oroliga, noterbart är att i Örnsköldsvik tyder det istället på att unga män är den grupp som är minst oroliga. Bland alla åldrar oroar sig störst andel för förändrade årstider där framförallt vintern kommer att bli kortare. Många uttryckte även en starkare oro för vilka utmaningar deras barn och barnbarn kan komma att möta i framtiden och runt en femtedel tror att jorden kommer att bli obeboelig för människan med brist på mat och vatten som följd (tabell 9).

4.4. Upplevda förändringar av klimatet

En övervägande del svarade att de personligen upplevt klimatförändringarna där de yngre till större andel svarat nej (tabell 5). Akerlof m.fl. (2012) gjorde en studie i Michigan, USA, där de jämförde verkliga klimatdata med enkäter där de frågade om människor upplevt förändringar av klimatet. De menar att det är svårt för människor att känna av klimatförändringar men att många ändå tror sig ha personliga erfarenheter.

I Örnsköldsvik uppgav majoriteten att de upplevt att vintern blivit mildare och kortare med mindre snö (tabell 6). Södra Norrland har haft de kortaste snösäsongerna de senaste tre vintrarna sedan 50-talet SMHI (2017 a) och sedan 1988 har alla år utom 1996 och 2010 varit varmare eller mycket varmare än genomsnittet för referensperioden 1961–1990 (SMHI 2017 b). Drygt en tredjedel av alla de tillfrågade har angett att de märkt av en ökning av vindstyrkan och en fjärdedel påstår att regnmängden har ökat (tabell 6). Enligt Barring och Wern (2009) finns det inte några data som tyder på att vinden har ökat. Det går däremot att se att regnvärdena har stigit, med en ökning runt 9 % sedan 1990 (Länsstyrelsen Västernorrland, 2014). Drygt var sjätte person påstod att de sett förändringar i naturens flora eller fauna (tabell 6). I norra Sverige har vegetationsperiodens längd förlängts med ungefär två veckor de senaste 40 åren (SMHI 2017 c).

4.5. Engagemang och ansvar i klimatfrågor

För att komma till rätta med klimatförändringarna behövs det stora minskningar av utsläppen av växthusgaser (SMHI 2015 a). Drygt 40 % svarade i enkäten att privatpersoner har störst ansvar att komma till rätta med klimatförändringarna medan nästan lika många tyckte det var politikernas ansvar (tabell 11). Deltagare i studien har visat att de är personligt engagerade i klimatfrågan genom förändrat beteende där exempelvis 42 % av kvinnorna och 33 % av männen svarat att de minskat sin bilåkning (tabell 12 och 13).

Majoriteten av svenskarna tycker att politiker och beslutsfattare borde göra mer för att begränsa klimatförändringarna (WWF 2017 a). I studien av Örnsköldsvik svarade mer än hälften av de tillfrågade kvinnorna och drygt en tredjedel av männen att de inte vet vad kommunen gör för att minska sin påverkan. Särskilt lite vet unga kvinnor under 35 år (tabell 15) vilket är anmärkningsvärt då skolan har ett ansvar att informera om hållbar utveckling (Regeringskansliet 2014). Var fjärde person har svarat att de inte känner till vilken information kommunen erbjuder om klimatförändringar och av de som tagit del av den har 45 % av kvinnorna och 29 % av männen gett kommunen ett lågt betyg. Det går att jämföra med att endast 12 % av kvinnorna och 15 % av männen tycker att den är bra (tabell 16).

4.6. Slutsats

Syftet med studien var att undersöka upplevd oro över, kunskap och engagemang om klimatförändringar hos invånarna i Örnsköldsviks kommun. Resultatet visar att klimatförändringar anses vara en viktig fråga för både kvinnor och män i alla åldrar (tabell 2). Att kvinnor har mer kunskap och ett större engagemang för klimatförändringar visade sig i ett högre deltagande i enkäten och framkom även i majoriteten av frågorna. Detta överensstämmer med WWF (2017) och Naturvårdsverkets (2015) enkätundersökningar, som även de visar på liknande resultat. Endast få skillnader mellan de olika åldersgrupperna framkom i studien men det är noterbart att män under 25 år ser frågan som mindre viktig.

Stor andel av Örnsköldsviks befolkning känner eller tror sig känna av klimatförändringarna och är dessutom oroliga för att den kan påverka deras framtid negativt. Samhället har en viktig roll som ledare att möta dessa rädslor och berätta vilka utmaningar som kan förväntas i framtiden. En samlad plattform med information som vänder sig till allmänheten om hur jobbet ser ut lokalt saknas i Örnsköldsvik idag. Information är nyckeln för att komma till rätta med den globala uppvärmningen och skulle kunna minska privatpersoners utsläpp av växthusgaser samt öka tryggheten bland invånarna.

Framtida studier inom klimatförändringar är mycket viktiga. Att veta hur klimatet förändras och hur det påverkar natur, hälsa och infrastruktur är av största vikt men även hur man når ut med denna typ av information till samhället.

5. Referenser

- Akerlof K., Maibach E., Fitzgerald D., Cederno A. Y. och Neuman A. 2012. Do people "personally experience" global warming, and if so how, and does it matter? *Global Environmental Change* 23: 81-91
- Björkström A. och Tjernström M. 2017 a. *Klimatförändring*. Svenska nationalencyklopedin. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/klimatf%C3%B6r%C3%A4ndring> (hämtad 2017-05-09)
- Björkström A. och Tjernström M. 2017 b. *Växthuseffekten*. Svenska nationalencyklopedin. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/v%C3%A4xthuseffekten> (hämtad 2017-05-09)
- Bonnier E., Roth S. och Thörn, P. 2016. *Klimatanpassning 2016 - Så långt har Sveriges kommuner kommit*. Svenska miljöinstitutet. NR B2261. Juni.
- Bärring L., Wern L. 2009. *Sveriges vindklimat 1901-2008 Analys av förändring i geostrofisk vind*. SMHI. METEOROLOGI Nr 138/2009.
- Carlsson K., Hammarberg R. och Hultin K. 2015. *Allmänheten och klimatförändringen 2015*. WSP Sverige AB på uppdrag av Naturvårdsverket. Maj.
- Cederberg J., Holmgren P., 2009. *Klimatkoden*. Medströms bokförlag.
- Solevid, M. 2017. *Svensk samhällsoro*. Göteborgs universitet. SOM institutet. http://som.gu.se/digitalAssets/1624/1624265_svensk-samh--llsoro.pdf (hämtad den 2017-07-15)
- Europeiska kommissionen. 2006. *Klimatförändringar – vad innebär det egentligen?* Generaldirektoratet för miljö.
- Hjelte, P. 2015. *Kommunikation av kommunalt miljöarbete : når Eslövs kommun ut till kommunens invånare?*. Avancerad nivå, A2E. Alnarp: SLU, Institutionen för arbetsvetenskap, ekonomi och miljöpsykologi
- Kramming, K. 2017. *Miljökollaps eller hållbar framtid? Hur gymnasieungdomar uttrycker sig om klimatfrågor*. Doktorsavhandling. Uppsala universitet: Humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet, Samhällsvetenskapliga fakulteten, Kulturgeografiska institutionen.
- Länsstyrelsen Västernorrland. 2014. *Konsekvenser och behov av åtgärder, Klimatförändringar i Örnsköldsviks kommun*. Rapport nr 2014:18.
- Naturvårdsverket. 2008. *Vad händer med klimatet?* Stockholm. September.
- Naturvårdsverket. 2016. *Konsumtionsbaserade utsläpp av växthusgaser, i Sverige och i andra länder*. 12 december. <http://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Statistik-A-O/Vaxthusgaser-konsumtionsbaserade-utslapp-Sverige-och-andra-lander/> (hämtad 2017-05-09)
- Regeringskansliet. 2014. *Sveriges sjätte nationalrapport om klimatförändringar*. Miljö och energidepartementet. Ds 2014:11. 13 maj.

SMHI. 2014. *Klimatförändring i Sverige och världen i ny svensk rapport*. 8 december.
<http://www.smhi.se/forskning/forskningsnyheter/klimatforandring-i-sverige-och-varlden-i-ny-svensk-rapport-1.81497> (hämtad 2017-05-09)

SMHI. 2015. a. *Klimatförändringarna märks redan idag*. 14 augusti.
<http://www.smhi.se/kunskapsbanken/klimat/klimatforandringarna-marks-redan-idag-1.1510> (hämtad 2017-05-09)

SMHI. 2015. b. *Växthuseffekten*. 15 juli.
<http://www.smhi.se/kunskapsbanken/vaxthuseffekten-1.3844>
(hämtad 2017-05-09)

SMHI. 2017 a. *Klimatindikator – antal dagar med snötäcke*. 11 april.
<https://www.smhi.se/klimat/klimatet-da-och-nu/klimatindikatorer/klimatindikator-antal-dagar-med-snotacke-1.91081> (hämtade 2017-05-12)

SMHI. 2017 b. *Klimatindikator – temperatur*. 11 april.
<https://www.smhi.se/klimat/klimatet-da-och-nu/klimatindikatorer/klimatindikator-temperatur-1.2430> (hämtad 2017-05-12)

SMHI. 2017 c. *Klimatindikator – vegetationsperiodens längd*. 11 april.
<https://www.smhi.se/klimat/klimatet-da-och-nu/klimatindikatorer/klimatindikator-vegetationsperiodens-langd-1.7887> (hämtad 2017-05-12)

WWF. 2016. *Varannan svensk tänker ofta på klimatförändringarna*. 16 mars.
<http://www.wwf.se/press/pressrum/pressmeddelanden/1631966-varannan-svensk-tanker-ofta-pa-klimatforandringarna> (hämtad den 2017-05-08)

WWF. 2017 a. *WWFs Klimatbarometer*. 20 mars.
<http://www.wwf.se/source.php/1694459/Klimatbarometern%20mars%202017%20-%20Sifo-unders%F6kning.pdf> (hämtade 2017-07-15)

WWF. 2017 b. *Så beräknar man ekologiska fotavtryck*. 18 januari.
<http://www.wwf.se/wvfs-arbete/ekologiska-fotavtryck/sa-beraknar-man-ekologiska-fotavtryck/1157938-ekologiska-fotavtryck-sa-beraknar-man-ekologiska-fotavtryck>
(hämtad 2017-05-11)

WWF. 2017 c. *Konsekvenser*. 30 januari.
<http://www.wwf.se/wvfs-arbete/klimat/konsekvenser/1124276-konsekvenser-klimat>
(hämtad 2017-05-11)

Bilaga 1.

Könsidentitet

Svarsalternativ: Kvinna, Man, Annan

Ålder

Svarsalternativ: 16-25, 26-35, 36-49, 50-64, 65+

Är du skriven/ bor i Örnsköldsviks kommun?

Svarsalternativ: Ja eller Nej

Fråga 1. Hur väl instämmer du på detta påstående?

"Klimatförändringar är ett jätteviktigt ämne"

Svarsalternativ: Skala mellan ett till fem där ett stod för "inte alls" och fem för "instämmer helt".

Fråga 2. Vad tror du klimatförändringarna beror på?

Svarsalternativ: Mänsklig aktivitet, Naturlig förändring, Jag vet inte och Annat.

Fråga 3. Tror du att Sverige (privatpersoner/ företag/ etc.) påverkar utvecklingen av klimatförändringar i andra delar av världen?

Svarsalternativ: Ja, Nej eller Vet inte

Fråga 4. Upplever du att vädret/ klimatet har förändrats i Örnsköldsviks kommun?

Svarsalternativ: Ja eller Nej

Fråga 4b. "Om Ja, på vilket sätt upplever du förändringarna?"

Svarsalternativ: Mildare och kortare vintrar, Mindre snö, Varmare somrar, Mer regn, Mindre regn, Mer stormar, Förändring i fauna och flora samt Annat. Under "Annat" kunde man skriva med egna ord.

Fråga 5. Vilket samhällsperspektiv är du MEST orolig över?

Svarsalternativ: Klimatförändringar, Miljöförstöring, Organiserad brottslighet, Hög Arbetslöshet, Utbredd korruption, Politisk extremism, Terrorism, Ekonomisk kris, Militära konflikter eller Krig, Fattigdom, Ökat antal flyktingar, Oroar mig inte för något av ovanstående. Under sistnämnda alternativet kunde de deltagande skriva med egna ord.

Fråga 6. Hur orolig känner du dig för att framtida klimatförändringar kommer att påverka din framtid negativt?

Svarsalternativ: Skala mellan ett till fem där ett stod för "inte alls" och fem för "väldigt orolig".

Fråga 6b. "Vad oroar du dig MEST för vad gäller klimatförändringarnas påverkan på din framtid?"

Svarsalternativ: De deltagande fick skriva ett svar med egna ord.

Fråga 7. Hur insatt/ påläst anser du dig själv vara om jordens klimatförändringar?

Svarsalternativ: Skala mellan ett till fem där ett stod för "inte alls" och fem "mycket insatt/ påläst".

Fråga 8. Vem anser du har STÖRST ansvar för att komma till rätta med klimatförändringarna?

Svarsalternativ: De deltagande fick skriva ett svar med egna ord.

Fråga 9. Vad har du personligen gjort för att minska din klimatpåverkan?

Svarsalternativ: Inget, jag tror inte på klimatförändringar, Inget, jag tror inte att mina val gör någon skillnad, Inget, jag känner att jag saknar tillräcklig kunskap, Åker mindre bil, Energieffektiviserat mitt hem, Äter mindre kött, Betalat mer för en likvärdig produkt som var mer klimatvänlig, Dragit ner på shopping, Handlat second hand, Valt bort flygresor, Sparar i en grön fond, Blivit vegetarian samt Annat. Under sistnämnde alternativet kunde man skriva med egna ord.

Fråga 10. Vet du vad Örnsköldsviks kommun gör i sitt miljöarbete?

Svarsalternativ: Skala mellan ett till fem där ett stod för "inte alls" och fem "mycket insatt/påläst".

Fråga 11. Tycker du att Örnsköldsviks kommun gör tillräckligt i sitt miljöarbete för att minska sin påverkan på klimatförändringarna?

Svarsalternativ: De deltagande kunde välja mellan skala ett till fem där ett stod för "för lite" till fem "gör tillräckligt". De kunde också välja alternativen "De gör alldeles för mycket" eller "Vet inte".

Fråga 12. Hur bra information tycker du Örnsköldsvik kommun erbjuder i frågor gällande klimatförändringar?

Svarsalternativ: De deltagande kunde välja mellan en skala på ett till fem där ett var "för lite/dåligt" till fem "bra/ lättförstådd information" eller välja alternativen "Jag tycker INTE det är kommunens ansvar" eller "Vet ej".

Bilaga 2.

Tabell 7. Fördelning av svar (i procent) på fråga 5 över vilket samhällsperspektiv de är mest oroliga över.

Ålder	Klimat- förändringar		Miljö- förstöring		Organiserad brottslighet		Hög Arbetslöshet		Utbredd korruption		Politisk extremism		Terrorism		Ekonomisk kris		Militära konflikter eller Krig		Fattigdom		Ökat antal flyktingar		Oroar mig inte för något av	
	kv.	män	kv.	män.	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.	män
16-25	25	10	20	10	5	-	3	5	-	-	5	9	20	14	2	5	7	14	2	-	8	28	3	5
26-35	21	16	12	3	3	10	3	3	-	7	13	26	15	7	4	3	14	16	2	3	9	3	4	3
36-49	23	24	21	14	4	2	4	2	4	4	11	18	10	2	2	-	13	18	2	2	4	10	2	2
50-64	17	19	21	11	6	-	2	8	2	4	8	15	21	4	4	4	13	19	2	-	2	12	2	4
65+	29	20	21	20	9	20	-	-	-	4	8	12	4	4	-	-	13	8	4	-	4	4	8	8
Totalt	23	18	19	12	5	6	2	4	2	4	9	16	14	6	2	2	12	15	2	1	5	11	4	4

Tabell 9. Fördelning av svar (i procent) på fråga 6b i vad som de upplever som mest oroväckande gällande klimatförändringarnas påverkan på deras framtid.

	Jorden obeboelig för människan (översvämningar, brist på mat och vatten)	Jordens undergång	Förändrade årstider eller extremare väder	Strängare miljölagar och ofrivillig miljöanpassning	Rubbade ekosystem, arter dör ut. Tillgången till naturen försvåras.	Försämrad livskvalité	Framtida generationer	För sent/ går inte att stoppa	Klimatflyktingar och konflikter	Försämrad hälsa
kv.	22	4	24	3	13	5	23	2	2	2
män	16	2	33	-	12	3	17	5	12	-

Tabell 12. Fördelning av svar (i procent) på fråga 9 var vad kvinnorna personligen gjort för att minska sin klimatpåverkan.

Ålder	Inget, jag tror inte på klimatförändringar	Inget jag tror inte mina val gör någon skillnad	Inget, jag känner att jag saknar tillräcklig kunskap	Åker mindre bil	Energieffektiverat mitt hem	Äter mindre kött	Betalat mer för en likvärdig produkt som var mer klimatvänlig	Dragit ner på shopping	Handlat secondhand	Valt bort flygresor	Sparat i grön fond	Blivit vegetarian (vegan)
16-25	-	-	3	59	34	53	56	38	34	16	-	6
26-35	1	3	6	39	36	37	60	46	54	21	8	8
36-49	2	2	4	25	42	35	58	50	52	3	8	2
50-64	2	2	4	43	55	37	51	53	49	22	6	2
65+	-	5	-	46	46	36	59	45	41	27	-	-
Totalt	1	2	3	42	43	40	57	46	46	18	4	4

Tabell 13. Fördelning av svar (i procent) på fråga 9 var vad männen personligen gjort för att minska sin klimatpåverkan.

Ålder	Inget, jag tror inte på klimatförändringar	Inget jag tror inte mina val gör någon skillnad	Inget, jag känner att jag saknar tillräcklig kunskap	Åker mindre bil	Energieffektiviserat mitt hem	Äter mindre kött	Betalat mer för en likvärdig produkt som var mer klimatvänlig	Dragit ner på shopping	Handlat secondhand	Valt bort flygresor	Sparat i grön fond	Blivit vegetarian (vegan)
16-25	6	17	6	39	33	22	39	6	17	22	-	-
26-35	3	34	9	25	16	19	34	16	16	13	6	3
36-49	2	13	4	29	44	29	49	22	18	16	4	7
50-64	-	20	4	40	40	28	40	12	16	24	8	-
65+	4	4	8	33	55	42	38	17	13	21	-	-
Totalt	3	18	6	33	38	28	40	15	16	19	4	2

Institutionen för ekologi, miljö och
geovetenskap (EMG)
901 87 Umeå, Sweden
Telefon 090-786 50 00
Texttelefon 090-786 59 00
www.umu.se